

ผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการทุบตลาด

* บุญญรัตน์ โชคบัณฑิตชัย

การทุบตลาด ตามมาตรา 6 วรรค 1 ของข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (GATT) หมายถึง การจำหน่ายสินค้าไปยังอีกประเทศหนึ่งในราคาที่ต่ำกว่าราคาปกติของสินค้า อย่างเช่นราคาปกติของสินค้า A. ควรจะมีราคา 20 บาท แต่บริษัท ก.ทำการจำหน่ายสินค้า A. มายังประเทศอื่นในราคาเพียง 15 บาท

การจำหน่ายสินค้าที่ต่ำกว่าราคาปกติในลักษณะเช่นนี้โดยปกติแล้วน่าจะก่อให้เกิดผลดีกับผู้บริโภคในประเทศผู้นำเข้าสินค้านั้น เพราะสามารถจะหาซื้อสินค้าได้ในราคาที่ถูกลง แต่ในความเป็นจริงแล้วประเทศที่ทำการทุบตลาดจะทำการทุบตลาดสินค้านั้นเพียงชั่วระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น เมื่อสินค้าของประเทศที่ทำการทุบตลาดติดตลาดในประเทศผู้นำเข้าแล้ว ประเทศที่ทำการทุบตลาด

ก็จะทำการขึ้นราคาสินค้านั้น และผู้บริโภคก็จะต้องซื้อสินค้าในราคาแพงในที่สุด

สาเหตุของการทุบตลาด

การที่บริษัทต่างชาติทำการทุบตลาดนั้นอาจเกิดขึ้นด้วยสาเหตุหลายประการ คือ

1. บริษัทต่างชาติต้องการใช้กลยุทธ์ทางการตลาด เพื่อเพิ่มส่วนแบ่งในตลาด (MARKET SHARES) ของตนในต่างประเทศ
2. ต้องการแข่งขันกับบริษัทอื่น ๆ ที่อยู่ในประเทศผู้นำเข้า เนื่องจากมีบางกรณีที่บริษัทซึ่งทำการทุบตลาดไม่สามารถพบสภาพการแข่งขันทางการค้าได้ภายในประเทศของตน ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากประเทศของตนมีนโยบายกีดกันทางการค้าจนทำให้บริษัทต่างชาติอื่น ๆ ไม่

* อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต : น.ม. (กฎหมายระหว่างประเทศ) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สามารถส่งสินค้าเข้ามาแข่งขันภายในประเทศของตนได้อย่างเต็มที่

3. เพื่อต้องการระบายสินค้าไปยังตลาดต่างประเทศ ในระหว่างเวลาที่อุปสงค์ภายในประเทศของตนลดลง ซึ่งการท่วมตลาดในกรณีนี้จะเป็นไปในช่วงเวลาสั้น ๆ เท่านั้น เมื่ออุปสงค์ภายในประเทศเพิ่มขึ้นแล้ว บริษัทเหล่านี้ก็จะปรับราคาสินค้าให้สูงขึ้นต่อไป

4. เพื่อให้สามารถเพิ่มผลผลิตสินค้าให้ได้ในปริมาณมากโดยไม่ต้องตัดราคาสินค้าภายในประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากถ้าบริษัทสามารถผลิตสินค้าได้ในปริมาณมาก ต้นทุนต่อหน่วยจะลดลง ทำให้บริษัทสามารถทำกำไรได้อย่างมากมาย

ประเภทของการท่วมตลาด

เมื่อพิจารณาจากสาเหตุของการท่วมตลาดดังกล่าว สามารถนำไปสู่การแบ่งประเภทการท่วมตลาดได้เป็น 3 ประเภท คือ

1) SPORADIC DUMPING เป็นกรณีที่ผู้ผลิตต้องการระบายสินค้าของตนที่มีการผลิตมากเกินไป (OVER-STOCK) โดยการท่วมตลาดสินค้าดังกล่าวไปยังประเทศอื่น เพื่อที่จะได้ไม่ต้องทำลายโครงสร้างราคาภายในตลาดประเทศของตน ซึ่งในกรณีนี้บริษัทที่ทำการท่วมตลาดจะถือว่าต้นทุนหน่วยสุดท้าย (MARGINAL COST) เป็นศูนย์ การท่วมตลาดในลักษณะนี้เกิดขึ้นมากในช่วงปี พ.ศ.2516-2517 ซึ่งเป็นเวลาที่เกิดภาวะเงินเฟ้อทั่วโลก ประชาชนทั่วไปมีรายได้สูงขึ้นไม่ทันกับรายจ่าย รายจ่ายส่วนใหญ่จึงใช้ไปกับการซื้อสินค้าที่จำเป็นแก่การครองชีพมากที่สุด คือ สินค้าประเภทอาหารและยารักษาโรค ส่วนสินค้าอื่น ๆ ที่มีความสำคัญรองลงมาจะได้รับความสนใจน้อย แต่บริษัทผู้ผลิตสินค้าปรับตัวไม่ทันกับอุปสงค์ที่ลดลงจึงทำให้อุปทานมากกว่าอุปสงค์ นอกจากนั้นการลดอุปทานยังจะประสบปัญหาหลายด้าน เช่น ปัญหาด้านแรงงาน และกฎหมายแรงงาน ปัญหาด้านทุนต่อหน่วยสูงขึ้น หรือถ้าจะเก็บสินค้าเข้าคลังเพื่อเก็บไว้ขายในอนาคตก็อาจต้องประสบปัญหาด้านอื่น ๆ อีก เช่นการเสื่อมคุณภาพของ

สินค้า และการที่ต้องเสียดอกเบี้ยในการกู้ยืมเงินมาลงทุน ผู้ขายส่วนใหญ่จึงหาทางระบายสินค้าด้วยการจำหน่ายในราคาที่ถูกลงโดยยอมขาดทุนในระยะหนึ่ง รอจนกระทั่งเศรษฐกิจฟื้นตัวจึงค่อยนำกำไรมาชดเชยในภายหลัง

2) INTERMITTENT DUMPING เป็นกลยุทธ์ทางการค้าที่ให้อำนาจขึ้นเพื่อที่จะสร้างความมั่นคงพื้นฐานให้กับเศรษฐกิจของตนในตลาดต่างประเทศ ดังนั้นการท่วมตลาดในลักษณะนี้จึงมีเจตนาที่จะก่อให้เกิดความเสียหายมากกว่าการท่วมตลาดแบบ SPORADIC DUMPING โดยบริษัทที่ทำการท่วมตลาดจะขายสินค้าไปยังตลาดต่างประเทศในราคาที่ต่ำกว่าราคาค้นทุนหน่วยสุดท้าย (MARGINAL-COST) ในระยะเวลาสั้น ๆ ระยะเวลาหนึ่ง หลังจากที่ได้กำจัดบริษัทคู่แข่งไปแล้ว บริษัทที่ทำการท่วมตลาดก็จะทำการขึ้นราคาสินค้าให้สูงขึ้นต่อไป

3) CONTINUOUS DUMPING การท่วมตลาดแบบนี้เป็นไปโดยนโยบายทางการค้าของบริษัทที่ทำการท่วมตลาดที่พบว่าถ้าบริษัทสามารถผลิตสินค้าชนิดหนึ่งออกมาได้มากในระยะยาวแล้วต้นทุนการผลิตสินค้าดังกล่าวจะลดลง แต่การที่บริษัทผลิตสินค้าออกมาจากก่อให้เกิดผลกระทบต่อราคาภายในประเทศได้ ดังนั้นผู้ผลิตจึงต้องทำการท่วมตลาดสินค้าชนิดนั้นออกไปยังตลาดต่างประเทศอย่างเป็นทางการเพื่อที่จะรักษาโครงสร้างของราคาภายในประเทศเอาไว้ โดยจะนำกำไรที่ได้จากการขายสินค้าในประเทศอื่น ๆ ทั้งหมดมาช่วยชดเชยกำไรที่หายไปจากการท่วมตลาด และเมื่อการท่วมตลาดผ่านไประยะเวลาหนึ่งจนกระทั่งบริษัทสามารถขึ้นราคาสินค้าได้แล้ว จึงจะไม่ต้องนำกำไรที่ได้จากการขายในประเทศอื่น ๆ มาช่วยเหลืออีกต่อไป และเมื่อถึงจุดนี้บริษัทจะสามารถผลิตสินค้าได้ในปริมาณที่มากทำให้ต้นทุนการผลิตลดลง ดังนั้นราคาสินค้าภายในประเทศก็ควรจะลดลงด้วย ถ้าบริษัทที่ทำการท่วมตลาดต้องการที่จะปล่อยกำไรที่ได้รับจากการท่วมตลาดมาให้กับผู้บริโภคภายในประเทศ แต่ก็ไม่มียอะไรเป็นหลักประกันว่าบริษัทจะกระทำการเช่นนั้น เพราะจริง ๆ แล้วผลประโยชน์ของบริษัทกับผลประโยชน์

ของผู้บริโภคภายในประเทศจะเป็นแบบตรงกันข้าม ดังนั้นบริษัทที่ทำการทุ่มตลาดจึงเลือกที่จะเก็บกำไรไว้กับบริษัทเองทั้งหมด โดยไม่ลดราคาสินค้าให้กับผู้บริโภคภายในประเทศ

ผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการทุ่มตลาด

การทุ่มตลาดนั้นจะก่อปัญหาทางเศรษฐกิจให้กับหลาย ๆ ประเทศรวมทั้งประเทศผู้ทำการทุ่มตลาดเอง แต่ปัญหาที่เด่นชัดมากที่สุดก็คือความเสียหายที่เกิดขึ้นกับผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันในประเทศผู้นำเข้า เนื่องจากจะต้องขายสินค้าแข่งกับสินค้าที่มีการทุ่มตลาด ส่วนความเสียหายจะเกิดขึ้นมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับปริมาณของสินค้าที่มีการทุ่มตลาดและส่วนเหลือของราคา (DUMPING MARGIN) ว่ามีมากน้อยเพียงใด (หมายถึงความแตกต่างของราคาปกติของสินค้ากับราคาที่ทำกรทุ่มตลาด)

ส่วนผลประโยชน์สำคัญที่ประเทศผู้นำเข้าจะได้รับจากการทุ่มตลาดก็คือทำให้ผู้บริโภคสามารถซื้อสินค้าได้ในราคาที่ต่ำ อย่างไรก็ตามผลประโยชน์เหล่านี้จะขึ้นอยู่กับลักษณะของการทุ่มตลาดด้วย กล่าวคือหากการทุ่มตลาดเป็นแบบ SPORADIC DUMPING การที่สินค้ามีราคาต่ำก็จะเป็นผลประโยชน์ต่อผู้บริโภคภายในประเทศผู้นำเข้ามากกว่าความเสียหายที่อุตสาหกรรมในประเทศผู้นำเข้าจะได้รับ แต่ถ้าการทุ่มตลาดเป็นแบบ INTERMITTENT DUMPING หรือ CONTINUOUS DUMPING ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมในประเทศก็จะมีน้ำหนักมากกว่าผลประโยชน์ที่ผู้บริโภคภายในประเทศผู้นำเข้าจะได้รับ

การทุ่มตลาดจึงก่อให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจได้หลายประการกับหลาย ๆ ประเทศ ซึ่งส่งผลให้ระบบการค้าระหว่างประเทศได้รับความกระทบกระเทือนไปด้วย ประเทศต่าง ๆ ที่เป็นผู้นำทางการค้าจึงถือว่าการทุ่มตลาดเป็นการกระทำที่ไม่เป็นธรรมทางการค้า (UNFAIR TRADE PRACTICE) เมื่อการทุ่มตลาดนั้นได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่ออุตสาหกรรมที่เป็นคู่แข่งภายในประเทศผู้นำเข้า ส่วนมาตรการในการตอบโต้การกระทำ

ที่ไม่เป็นธรรมดังกล่าวก็คือการเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาด (ANTIDUMPING DUTIES) ทั้งนี้เพื่อที่จะรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจภายในของตนเองไว้และเพื่อให้การแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศเป็นไปอย่างเท่าเทียมกัน ประเทศที่นำเข้าสินค้าที่มีการทุ่มตลาดจึงจำเป็นที่จะต้องปกป้องอุตสาหกรรมภายในประเทศของตน เพราะบริษัทที่ทำการทุ่มตลาดอาจขายสินค้าในราคาที่ต่ำจนสามารถที่จะทำให้บริษัทภายในประเทศผู้นำเข้าไม่สามารถประกอบกิจการแข่งขันได้อีกต่อไป และจะทำให้บริษัทที่ทำการทุ่มตลาดมีอำนาจผูกขาด (MONOPOLY) ในตลาดของประเทศผู้นำเข้าได้ในที่สุด

ในความเป็นจริงแล้วภายใต้ระบบการค้าเสรี รัฐไม่ควรเข้าไปแทรกแซงกิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยไม่จำเป็น ในเรื่องการทุ่มตลาดนั้นเป็นที่น่าสนใจว่าเมื่อพิจารณาเห็น ๆ แล้วน่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค และน่าจะให้ผู้ผลิตภายในปรับตัวเองในการแข่งขัน แต่ประเด็นปัญหาก็คือประเทศซึ่งทำการทุ่มตลาดมักจะเป็นประเทศที่มีพลังทางเศรษฐกิจสูงซึ่งบริษัทอื่นอาจไม่มีพลังทางเศรษฐกิจมากพอที่จะทำการทุ่มตลาดแข่งขันได้ ดังนั้นบริษัทที่ทำการทุ่มตลาดก็จะสามารถผูกขาดได้ในที่สุด ซึ่งเป็นการทำลายระบบการค้าเสรี จึงจำเป็นที่จะต้องมีการป้องกันการทุ่มตลาดเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและให้การแข่งขันยังคงมีอยู่ต่อไป

ในส่วนของประเทศไทยนั้นปรากฏว่าในช่วงปี พ.ศ. 2531-2533 ได้ถูกบรรดาประเทศที่เป็นผู้นำทางการค้า เช่น สหรัฐฯ ประชาคมเศรษฐกิจยุโรป ทำการไต่สวนถึงการทุ่มตลาดมากถึง 11 รายการ และยังมี การฟ้องร้องอีกหลายกรณีซึ่งเมื่อทำการไต่สวนแล้วไม่ปรากฏว่าไทยได้ทำการทุ่มตลาด แต่การไต่สวนดังกล่าวก็มีผลกระทบต่อการค้าและเศรษฐกิจของประเทศทำให้การส่งสินค้าจากไทยหยุดชะงักลง โดยประเทศไทยไม่สามารถดำเนินการตอบโต้การทุ่มตลาดสินค้าจากต่างประเทศที่เกิดขึ้นในประเทศไทยได้

สิ่งที่ประเทศไทยต้องตระหนักถึงประการหนึ่งก็คือ

ในปัจจุบันประเทศไทยกำลังมีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ก้าวหน้าขึ้นเคียงบ่าเคียงไหล่กับนานาประเทศในตลาดการค้าสากล อุตสาหกรรมภายในประเทศซึ่งในอดีตเป็นการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าได้พัฒนาขึ้นมาเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่มากขึ้น ซึ่งนอกจากจะจำหน่ายภายในประเทศแล้วยังส่งไปจำหน่ายในต่างประเทศกลายเป็นประเทศผู้ส่งออกชั้นนำประเทศหนึ่ง ซึ่งย่อมจะต้องถูกการแข่งขันทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมรูปแบบต่าง ๆ มากขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่ในขณะเดียวกันระเบียบข้อบังคับ และกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทุ่มตลาดของไทยยังมีข้อบกพร่องอยู่มาก

ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศไทยจะต้องทำการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนากฎหมายภายใน

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการทุ่มตลาดให้มีกฎหมายและหลักการที่ทันสมัยทัดเทียมกับประเทศต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อป้องกันเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมภายในประเทศ และเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวในทางปฏิบัติเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มอำนาจต่อรองทางการค้าให้กับประเทศไทยมากขึ้น โดยการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวให้มีความสอดคล้องกับกฎเกณฑ์ระหว่างประเทศคือข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (GATT) ให้มีขั้นตอนในการปฏิบัติที่ชัดเจนและโปร่งใส อีกทั้งยังสร้างความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่ายเพื่อมิให้ประเทศคู่ค้าอ้างได้ว่าประเทศไทยกระทำการอันขัดกับหลักการของเกดต์ □■

บรรณานุกรม

วีระพล สุวรรณนันท. "การทุ่มตลาด (ตอนแรก)." ธุรกิจการค้า 4, มิถุนายน 2526 หน้า 56-61.

_____ "การทุ่มตลาด (ตอนจบ)." ธุรกิจการค้า 4, กรกฎาคม 2526 หน้า 52-55.

สุรเกียรติ์ เสถียรไทย. กฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ : การควบคุมการค้าระหว่างประเทศโดยรัฐ.
กรุงเทพมหานคร : คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531

ภาษาอังกฤษ

Jackson, John H. **Legal Problems of International Economic Relation.** Minnisota : West Publishing, 1986.

Dam, Kenneth W. **Law and International Economic Organization.** Chicago : Midway Print, 1977.

U.S. Department of Commerce, International Trade Administration, office of Multilateral Affairs, "Antidumping Duties, **"The Tokyo Round trade Agreement Volum 5"** Washington D.C. : U.S. Government Printing Office, 1982.

Boltuck, Richard D. "An Economic Analysis of Dumping" **Journal of World Trade law** 21 (1987) : 49.